

LOUIS VAN LINT (1909-1986)

Geboren Brusselaar Van Lint begon al zeer vroeg een artistieke opleiding aan de Academie van Sint-Joost, waar hij Gaston Bertrand en Anne Bonnet leerde kennen. In het begin legde hij zich toe op het animisme (een naturalistische kunstbeweging die als doel had een spirituele dimensie mee te geven aan mensen, dieren en objecten) met een opmerkelijk coloristisch pallet, maar vrij snel nam hij hiervan afstand om carnavaleske scènes te schilderen, die doen denken aan Ensor of Bosch. Op het einde van de jaren '40 was hij een van de eerste Belgische schilders die lyrische abstracte doeken maakte.

Louis Van lint, *Musiels in het-6*, 1970

Hij was een zeer actieve kunstenaar en erkend door de Belgische naoorlogse kunstscène. Hij richtte La roue libre en de Jeune peinture belge op, samen met Bertrand en Bonnet. Van Lint nam ook deel aan de activiteiten van CoBRA en er is een zekere invloed te bespeuren op, onder meer, het werk van Alechinsky.

Een van de kwaliteiten van Van Lint die critici dikwijls benadrukten, was zijn gave om de realiteit poëtisch te transponeren. De kunstenaar haalde zijn inspiratie zowel uit architecturale elementen, plantaardige en minerale structuren, als uit de muziek om zijn abstracte doeken op te bouwen. Zeer veel van zijn schilderijen ontlenen hun titel aan de wereld van de muziek, wat de smaak van de kunstenaar voor de 4de kunst aantoonde. Trouwens, hij bracht vele mediatieve uren door in het conservatoriummuseum van Brussel, wat hem toeliet om doeken te maken die vormen van muziekinstrumenten suggereren. Sommige werken zijn overigens echte ruimtelijke voorstellingen van ritmes, klanken, chromatrische texturen, zoals te zien in ons werk.

ABSTRACTIE EN MUSIEK

Muziek en abstracte kunst zijn sterk met elkaar verweven. Immers, wanneer de kunstenaar het figuratieve loslaat, wordt het kunstwerk een medium dat emoties oproept door evocatie en door impressies, zoals muziek dat ook doet. Binnen deze logica hebben veel abstracte kunstenaars beide vormen van expressie gemengd. Yassily Kandinski, bijvoorbeeld, was violist. Het verhaal doet de ronde dat hij zou besloten hebben zich volledig aan de schilderkunst te wijden nadat hij een opera van Wagner had gezien, die bij hem picturale beelden oproep. Hij aanzag het werk van een schilder zoals dat van een componist: het schilderij is een ritmische, evenwichtige compositie, dat kleuren harmonieert zoals men akkoorden opbouwt, met het doel het publiek te emotioneren. Sommige Belgische artiesten zijn meegegaan in dit idee.

FRANCINE HOLLEY (1919-)

Francine Trassenter-Holley werd

Francine Holley, *Jazz*, 1952

geboren in een familie van Luikse musici en begon op vijfjarige leeftijd met het spelen van piano. Muziek heeft dus altijd een zeer grote rol gespeeld in haar leven. Maar vanaf haar puberteit besloot ze om zich te wijden aan de schilderkunst. Na haar studies aan de Luikse Académie des Beaux Arts, vestigde ze zich in 1946 in Parijs waar ze haar bekwamde in het atelier van de kubistische schilder André Lhote en later bij Fernand Léger. Pas vanaf de jaren '50 beoefende ze vlotjes de abstracte kunst. Haar

abstracte werken die typerend zijn voor de tijdsgeest tonen zich als muzikale composities: vlakke chromatische vormen bepalen het ritme, de variatie van intensiteit, de tonaliteit, terwijl de lijnen en frames noten en dragers oproepen. "Ik voel dat een doek goed is, wanneer het begint te zingen", zei ze, wat haar nauwgezet verstrengelen van de twee disciplines aantoont.

Het werk van Holley dat we gekozen hebben om te tonen, is emblematisch voor haar liefde voor muziek. Het doek met de betekenisvolle titel Jazz (1952) mixt de gesyncopeerde ritmes van een beweeglijke jazz terwijl de kleuren op de achtergrond koperinstrumenten en saxofoons oproepen.

EDMOND VAN DOOREN (1896-1965)

Edmond Van Dooren werd in Antwerpen geboren. Eerst studeerde hij aan de Academie voor Schone Kunsten van Antwerpen en deelde nadien een atelier met Jozef Peeters. Hij begon zijn carrière met het schilderen van impressionistische en symbolistische werken, daarna richtte hij zich op het modernisme van de jaren '20. Vaak frequenteerde hij het Antwerpse muzikale milieu, waarin hij lange tijd zou blijven rondhangen, niet het minst door zijn huwelijk met de pianiste en operazangeres Magdalena Stuyts. Van Dooren gebruikte in zijn schilderkunst de muziek om hem te helpen met het uitdrukken van het grandioze aspect van de wereld. Vaak organiseerde hij concerten tijdens zijn vernissages om het publiek volledig in zijn universum binnen te loodsen. Hij verliet deze techniek tijdens zijn figuratieve periode, maar hij zou ze hernemen in zijn tweede abstracte periode vanaf de jaren '50.

Edmond Van Dooren, *Harmonie*, 1960

Het werk *Harmonie* (1960) lijkt expliciet, niet alleen door de titel, maar ook

door de verstrengeling van vormen die instrumenten of muziknoten oproepen. Hoofden van gitaren mengen zich met lichamen van violen, dragers met geometrische vormen, om de harmonie van het universum op te roepen.

JOSEPH ONGENAE (1921-1993)

Deze autodidactische Antwerpse schilder evolueerde geleidelijk, onder de invloed van Kandinsky, naar de abstractie. Na de oorlog was hij evenzeer beïnvloed door het kubisme en het expressionisme, maar in de loop der jaren veranderde zijn palet en werd zijn stijl puurder. Hij woonde eerst in Brussel waar hij bevriend werd met André Volten, die hem in 1953 overtuigde om naar Amsterdam te verhuizen. Ongenae werd daar aangeworven in het Stedelijk Museum, waar hij diep getroffen was door de werken van Mondriaan en Malevitch. Als grote liefhebber van de hegeliaanse filosofie vond hij dat het neoplasticisme tot doel had de realiteit te synthetiseren en de mensheid te laten evolueren naar meer harmonie.

Piet Mondriaans Newyorkse periode beïnvloedde de kunstenaar in grote mate. Zoals de Nederlandse schilder construeerde hij sommige doeken analoog aan muziek (jazz, bebop, klassieke muziek). De klanken vertaalden zich dan door geometrische, ritmische arrangementen. De Boogiewoogie n°3 (1962) van Ongenae is een duidelijke verwijzing naar Broadway Boogiewoogie (1942).

De gesyncopeerde melodien van de Swing zijn afgebeeld door onregelmatige roosters. Maar, in tegenstelling tot Mondriaan, verwijderde Ongenae niet het zwart uit zijn compositie en hechtte hij veel meer belang aan de textuur van de verf: de penseeltrekken zijn zichtbaar om aan het doek extra beweging te geven.

Joseph Ongenae, *Boogiewoogie n°3*, 1962